

Joutsenmerkki ja huonekalut

28.2.2023 Annika Hämäläinen
Ympäristömerkintä Suomi Oy

An aerial photograph showing a dense green forest on the left side of a dark blue river. A narrow path or road runs through the forest, parallel to the riverbank.

Ympäristömerkintä Suomi Oy

- Ympäristöministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön toimeksianto
- Valtionyhtiö Motivan osinkoa jakamaton tytäryhtiö
- Pohjoismainen organisaatio, yhteensä noin 200 työntekijää
- Vastuussa pohjoismaisesta ympäristömerkistä Joutsenmerkistä ja yhteiseurooppalaisesta EU-ympäristömerkistä

ISO14024 -standardin mukaiset tyypin 1 ympäristömerkit

- Kattavat ympäristövaatimukset, joita myös valvotaan
- Vaatimuksia tiukennetaan säännöllisesti
- Perustuvat elinkaaritarkasteluun
- Riippumattomia

Joutsenmerkki

- Pohjoismaiden virallinen ympäristömerkki
- Pohjoismaiden ministerineuvoston vuonna 1989 perustama
- 55 tuote- ja palveluryhmää
- Suomen ja Pohjoismaiden tunnetuin ympäristömerkki
 - Suomalaisista ja pohjoismaalaisista 93 % tunnistaa Joutsenmerkin
- Suomen 6. arvostetuin brändi yli 500 brändin joukosta

Lähteet:

Joutsenmerkin pohjoismainen kuluttajatutkimus 2019, IPSOS

Brändien arvostus -tutkimus 2022, Taloustutkimus

1/5

Suomen kulutusperusteisesti
määritetyistä
kasvihuonekaasupäästöistä
aiheutuu julkisista hankinnoista

1/4

Suomen raaka-ainekäytöstä
aiheutuu julkisen sektorin
hankinnoista

80%

Suomalaisista on sitä mieltä, että kuntien tulee näyttää esimerkkiä vastuullisilla hankinnoillaan

Ympäristömerkki osaksi hankintaa

- Resurssitehokas tapa todentaa, että hankinnan kohde täyttää tarvittavat ympäristövaatimukset
 - Hankintayksikkö tarkastaa vain ympäristömerkin voimassaolon
- Tapoja tuoda ympäristömerkit osaksi hankintaa
 - Ennakoivasti markkinavuoropuhelussa
 - Vähimmäisvaatimuksena (Joutsenmerkki oltava välittömästi tai tietyn ajan kuluttua)
 - Laatuvertailussa (Joutsenmerkistä lisäpisteitä, hankintayksikkö määrittelee itse pisteytyksen ja painotuksen suhteessa hintaan)
- Hankinnoilla suuri muutosvoima – kysynnällä kiritetään kestävämpiä vaihtoehtoja
- [Ympäristömerkkisitoumus](#) sitoumus2050-palvelussa

<https://joutsenmerkki.fi/hankkijoille/julkiset-hankinnat/>

<https://joutsenmerkki.fi/vastuulliset-hankinnat/>

Joutsenmerkin huonekalukriteerit

Joutsenmerkin kriteerit huonekaluille ja kalusteille

- Ensimmäinen kriteeriversio julkaistu vuonna 1992
 - 5. kriteeriversio julkaistu
- Yli 90 voimassaolevaa lupaa huonekaluille ja kalusteille Pohjoismaissa
 - Suomessa 5
 - Lupiin sisältyy yhteensä lähes 3000 eri tuotetta, joista 1200 saatavilla myös Suomessa
- Tuoteryhmään kuuluu
 - istuinhuonekalut, kuten tuolit ja sohvut
 - nukkumiseen tarkoitetut huonekalut, kuten sängyt ja patjat
 - varastointihuonekalut, kuten vaatekaapit ja hattuhyllyt
 - erilaiset pöydät ja pöytätasot, tilanjakoseinäkkeet ja liitutaulut
 - kiintokalusteet kuten keittiö- ja kylpyhuonekalusteet

Kriteerien rakenne

- Vaatimuksia on asetettu huonekaluvalmistajalle, huonekalulle/kalusteelle itselleen ja siinä käytetyille materiaaleille
 - Kiertotalouden mukainen suunnittelu, tuotteiden jäljitettävyys, rekламаaatiot ym.
 - Tuotekuvaus, laatuvaatimukset, takuuvaatimukset, varaosat ym.
 - Materiaalivaatimukset
- Huonekalun tulee koostua materiaaleista, jolle on asetettu vaatimukset
 - Puu ja puulevyt, paperi, laminaatti, metalli, muovi, tekstiilit, nahka, täytemateriaalit, mineraalit (äänieristys), lasi, linoleumi, kivi ja kemikaalit
 - Vain 5 % tuotteesta voi olla materiaaleja, joille ei ole asetettu vaatimuksia
- Materiaalivaatimukset perustuvat materiaalien paino-% joutsenmerkityssä tuotteessa
 - Mitä enemmän materiaalia tuotteessa on, sen tiukemmat vaatimukset

Kemikaalit

- Tiukat sekä ympäristö- että terveysvaatimukset
- Kaikki tuotantokemikaalit tarkastetaan, vaatimukset voivat vaihdella hieman käytetyt materiaalien mukaan
- Kemikaalivaatimuksia
 - Kemiallisen tuotteen luokitusten kieltoja mm. vesiympäristölle vaaralliset, akuutit myrkylliset sekä syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset
 - Sisältyvien aineiden luokitukselle kieltoja
 - Kiellettyjä aineita mm. kandidaattilistan aineet, hormonihäiriköt, BHT, bis- ja alkyylifenolit, ftalaatit, raskasmetallit...
 - Nanomateriaalien, halogenoitujen palonestoaineiden ja antibakteeristen aineiden kielto
 - Liimoille VOC-rajat
 - Tiukat vapaan formaldehydin rajat

Joutsenmerkityt huonekalut ja kalusteet

- Edistää kierrätettyjen ja/tai uusiutuvien korjaus-, kierrätys- ja käyttömateriaalien käyttöä.
- Edistää sertifioidujen puuraaka-aineiden käyttöä.
- Vähentää ilmastovaikutusta energia- ja materiaalivaatimuksien kautta.
- Täyttää tiukat vaatimukset ympäristölle ja terveydelle haitallisten aineiden osalta.
- Hyvä sisäympäristölle.
- Pitkä käyttöikä varmistettuna kansainvälisillä dokumentoidulla laatutesteillä, kestävyystesteillä ja turvallisuudella.

Kysyttävää?

Annika Hämäläinen

Asiantuntija, joutsenmerkityt
huonekalut ja kalusteet

046 920 7355

annika.hamalainen@ecolabel.fi

Elina Matilainen

Asiantuntija, hankinnat

050 479 0150

elina.matilainen@ecolabel.fi

Lisätieto:

<https://joutsenmerkki.fi/kriteerit/031-huonekalut-ja-kalusteet-5/>

<https://joutsenmerkki.fi/hankkijoille/julkiset-hankinnat/>

<https://sitoumus2050.fi/ymparistomerkkisitoumus>